

Sygn. akt VI Ua 31/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2015r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gorzowie Wielkopolskim

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Ewa Michalska (spr.)

Sędziowie: SO Iwona Wysowska

SR del. Anna Grażewska-Bicka

Protokolant: st.sekr.sądowy Aneta Symeryak

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2015 roku w Gorzowie Wielkopolskim na rozprawie

sprawy z odwołania P. Ł. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o świadczenie rehabilitacyjne z funduszu wypadkowego, zasiłek chorobowy z funduszu wypadkowego

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 czerwca 2015 roku, sygn. akt IV U 135/15

oddala apelację.

Sygn. akt VI Ua 31/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03.03.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. W.. odmówił P. Ł. (1) prawa do świadczenia rehabilitacyjnego w związku z wypadkiem przy pracy oraz przyznał mu prawo do tego świadczenia za okres od dnia 31.01.2015r. do 30.04.2015r. w wysokości 90% podstawy wymiaru zaś za okres od 1.05.2015r. do 30.05.2015r. w wysokości 75% podstawy wymiaru. Natomiast decyzją z dnia 13.03.2015r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu P. Ł. (1) prawa do zasiłku chorobowego z tytułu wypadku przy pracy za okres od dnia 2.08.2014r. do dnia 30.01.2015r. w wysokości 100% podstawy wymiaru. W uzasadnieniach w/w decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, że zdarzenie z dnia 2.08.2014r. nie zostało uznane za wypadek przy prowadzeniu działalności pozarolniczej w związku z brakiem związku przyczynowego tego zdarzenia z przedmiotem prowadzonej przez wnioskodawcę działalności gospodarczej.

Od powyższych decyzji P. Ł. (1) wniósł odwołania podnosząc, iż organ rentowy błędnie przyjął, iż zdarzenie z dnia 2.08.2014r. nie było wypadkiem przy prowadzeniu działalności pozarolniczej.

W odpowiedzi na odwołania ZUS wniósł o ich oddalenie powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach.

Sąd Rejonowy w Gorzowie Wlkp. IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych **wyrokiem** z dnia 24 czerwca 2015 r. zmienił decyzję z dnia 3 marca 2015 roku w ten sposób, że przyznał P. Ł. (1) prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 31 stycznia 2015r. do 30 maja 2015r. z funduszu wypadkowego, w wysokości stu procent podstawy wymiaru, w związku z wypadkiem przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej z dnia 2 sierpnia 2014r., a także zmienił decyzję z dnia 13 marca 2015 roku w ten sposób, że przyznał P. Ł. (1) prawo do zasiłku chorobowego z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności pozarolniczej z dnia 2 sierpnia 2014r., za okres od 2 sierpnia 2014r. do 30 stycznia 2015r, w wysokości stu procent podstawy jego wymiaru.

Sąd Rejonowy ustalił, że P. Ł. (1) prowadzi działalność pozarolniczą polegającą na handlu częściami samochodowymi i usługach wulkanizacyjnych. W celu dokonania sprzedaży za pośrednictwem Internetu zakupuje samodzielnie części samochodowe, zarówno w postaci drobnych urządzeń jak i części o dużych gabarytach, np. silniki samochodowe, błotniki, drzwi, maski samochodowe itp. W celu składowania części podlegających potem sprzedaży, wnioskodawca na terenie własnej posesji posiada magazyn w postaci wiaty dobudowanej do garażu. Magazyn nie jest wykorzystywany przez wnioskodawcę do innych celów, niż składowanie w nim sprzedawanych części samochodowych.

W dniu 2 sierpnia 2014r. P. Ł. (1) o godz. 5 rano przystąpił do naprawy szkód w magazynie, jakie spowodowała nawałnica gradu, która przeszła w okolicy w poprzednich dniach. Grad uszkodził okna dachowe magazynu. W celu naprawy wnioskodawca wszedł na drabinę. Kiedy był już pod dachem poślizgnął się na stopniu drabiny, stracił równowagę i upadł na betonowe podłoże. Wskutek upadku doznał złamania kości piszczelowej i strzałkowej prawej nogi.

Sąd Rejonowy uznał odwołanie za uzasadnione. Wskazał, że stanowisko ZUS wyrażone w zaskarżonych decyzjach nie było prawidłowe. Zgodnie z treścią art. 3 ust. 3 pkt. 8 oraz art. 6 ust. 1 pkt. 11.2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz.1673 ze zmianami). za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z wykonywaniem zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności pozarolniczej w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych;

Z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługują m.in. zasiłek chorobowy - dla ubezpieczonego, którego niezdolność do pracy spowodowana została wypadkiem przy pracy lub choroba zawodową oraz świadczenie rehabilitacyjne - dla ubezpieczonego, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do pracy a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokuje odzyskanie zdolności do pracy. Takie świadczenia przysługują także osobom prowadzącym pozarolniczą działalność i osobom z nimi współpracującym.

Powyżej wymienione podmioty kwalifikują się do uzyskania świadczeń powypadkowych, gdy do nieszczęśliwego zdarzenia doszło podczas wykonywania zwykłych czynności, dotyczących jedynie istoty danej działalności i czynności charakterystycznych dla danej działalności gospodarczej.

Dokonując interpretacji art. 3 ust.3 pkt. 8 powołanej ustawy, należy mieć na uwadze z jednej strony rodzaj pozarolniczej działalności, którą wykonywał wnioskodawca. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w szczególności dowodu z zeznań wnioskodawcy oraz akt ZUS i dołączonej przez wnioskodawcę dokumentacji fotograficznej magazynu służącego do składowania części samochodowych, Sąd Rejonowy uznał, że prowadzenie tego typu działalności jaką zajmował się poszkodowany, polegającej m.in. na sprzedaży części samochodowych i napraw pojazdów, wymaga dysponowania magazynem służącym na składowanie niezbędnych w prowadzonej przez wnioskodawcę działalności części samochodowych. Zgodnie bowiem z zeznaniami wnioskodawcy, którym w pełni Sąd dał wiarę, a które nie były kwestionowane przez organ rentowy, w celu sprzedaży części samochodowych dokonuje on zakupu tych części nie tylko w przypadku posiadania konkretnego zlecenia na zakup danej części ale także skupuje je niejako „na zapas”, z wyprzedzeniem. W związku z tym, że części samochodowe wykorzystywane do sprzedaży i napraw pojazdów są nie tylko drobnymi przedmiotami ale również stanowią rzeczy i urządzenia dużych rozmiarów jak np. silniki samochodowe, drzwi, błotniki samochodowe etc., do ich składowania niezbędny jest wnioskodawcy magazyn. Dodatkowo istotna jest okoliczność, iż pomieszczenie to nie było wykorzystywane przez niego do innych

celów jak tylko te związane ściśle z przedmiotem prowadzonej działalności gospodarczej. Nadto trudno wyobrazić sobie prowadzenie tego typu działalności co powód, bez konieczności posiadania wydzielonego miejsca, w którym składowane były niezbędne narzędzia i części związane z prowadzoną przez wnioskodawcę działalnością pozarolniczej.

Ustaień takich Sąd dokonał na podstawie dołączonej do akt dokumentacji fotograficznej, na której widoczne są składowane jedynie części samochodowe oraz szkody w dachu poczynione przez nawałnicę gradu. Dowodowi temu Sąd dał wiarę albowiem jego zawartość treściowa jest zbieżna z okolicznościami zdarzenia i spójna z zeznaniami poszkodowanego. Nadto organ rentowy nie zakwestionował autentyczności i przekazu przedłożonych fotografii. Oczywistym w ocenie Sądu jest okoliczność, że naprawa dachu magazynu należała do zakresu czynności pozostających w związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością pozarolniczą. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje więc także czynności faktyczne i prawne związane z prowadzoną działalnością, wykonywane w czasie, w którym prowadzący taką działalność wykonuje niezbędne czynności związane z konserwacją i utrzymaniem w należytym stanie pomieszczeń służących bezpośrednio prowadzonej działalności gospodarczej. Niewątpliwie zatem upadek z drabiny podczas naprawy dachu magazynu, której P. Ł. dokonywał w dniu spornego zdarzenia, wiązała się ściśle z zakresem prowadzonej przez niego działalności pozarolniczej. Powyższe pozwala na wyrażenie stanowiska, że wymiana okna w magazynie na części samochodowe jest wykonywaniem zwykłych czynności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, i upadek z drabiny podczas wykonywania tej czynności ma cechy wypadku przy wykonywaniu działalności pozarolniczej. Na marginesie dodać należy, że strona pozwana, poza głośnym twierdzeniem, że wypadek z dnia 02.08.2014r. nie był wypadkiem przy prowadzeniu działalności pozarolniczej, nie zakwestionował ani istnienia przyczyny zewnętrznej, ani nagłości spornego zdarzenia. Przyjął zatem należy, wbrew twierdzeniu strony pozwanej, że zdarzenie z dnia 2.08.2014r. spełniało wszelkie przesłanki ustawowej definicji wypadku przy prowadzeniu działalności pozarolniczej. Dlatego też zmieniono zaskarżone decyzje i orzeczono jak w wyroku.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wywiódł pozwany zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj.: art. 227 kpc. i art. 233 § 1 kpc. na skutek dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w wyniku pominięcia treści zeznań ubezpieczonego, treści jego odwołań od spornych decyzji i oświadczenia ubezpieczonego o tym, że prowadzi sprzedaż części samochodowych za pośrednictwem internetu i portalu allegro, nie ma żadnego sklepu ani siedziby, w której prowadziłby działalność oraz że sporadycznie zdarza się, iż klienci przyjeżdżają po towar do domu, co przesądza o braku podstaw do przyjęcia, że sporne zdarzenie, skutkujące urazem, miało związek z przedmiotem prowadzonej pozarolniczej działalności i powinno skutkować oddaleniem odwołania w niniejszej sprawie - które to wyżej wymienione uchybienia miały istotny wpływ na wynik sprawy.

Mając na uwadze powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego jej rozpoznania.

Ponadto o zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając apelację pozwany wskazał, że Sąd meriti pominął zeznania ubezpieczonego, który na rozprawie w dniu 26.05.2015r. podał do protokołu, że prowadzi działalność w zakresie handlu częściami i dokonuje sprzedaży za pośrednictwem internetu i portalu allegro. Wszystkie rzeczy ubezpieczony sprzedaje przez internet. Ubezpieczony podał przy tym, że nie ma żadnego sklepu ani siedziby, w której prowadziłby działalność. Przedmiotowe zeznanie, dotyczące braku sklepu i w/w siedziby, wyklucza zważenie Sądu o tym, że „naprawa magazynu dachu należała do zakresu czynności pozostających w związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością pozarolniczą. Nie sposób także przyjąć za miarodajny dla rozstrzygnięcia sprawy materiał dowodowy w postaci zaoferowanych przez powoda fotografii „magazynu”, które powód przedłożył, w wykonaniu zobowiązania Sądu na rozprawie z dnia 26.05.2015r., albowiem sporne zdarzenie miało miejsce w dniu 02.08.2014r. a więc ponad pół roku wcześniej. W

toku całego postępowania ubezpieczony nie przedłożył jakiegokolwiek dowodu, potwierdzającego zakup i posiadanie w dacie i miejscu spornego zdarzenia narzędzi i części samochodowych przedstawiających znaczną wartość handlową z zamiarem ich dalszej odsprzedaży.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala przyjąć, że powód obsługiwał sprzedaż za pośrednictwem internetu w w/w „magazynie”. Sąd meriti dokonał wadliwych ustaleń wyłącznie w oparciu o subiektywne zeznania powoda bez ich uprzedniej weryfikacji, chociażby w oparciu o treść zawnioskowanego przez powoda świadka. Przedmiotowe zaniechanie Sądu stanowi o zupełnej dowolności w orzekaniu. Oczywistym jest, że powód, składając zeznania, ma interes w korzystnym dla siebie rozstrzygnięciu.

Wskazane powyższej okoliczności wykluczają związek spornego zdarzenia, na skutek prób zabezpieczenia zbitego okna dachowego, z przedmiotem prowadzonej przez ubezpieczonego pozarolniczej działalności.

Sąd Okręgowy- Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona.

Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonując trafnych ustaleń i wyjaśniając tym samym wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy sprowadzające się do uznania, że ubezpieczony uległ wypadkowi przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej, co skutkowało uwzględnieniem jego odwołań i uznaniem jego uprawnień do świadczeń wypadkowych. To zaś spowodowało, że Sąd Okręgowy zaakceptował w całości ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne i nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05 listopada 1998 roku, sygn. I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24/776).

Pozwany zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 227 i 233 kpc.

Zgodnie z art. 227 kpc przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Co do zasady, za przedmiot dowodu uznaje się fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Z problematyką dowodu wiąże się zagadnienie ciężaru dowodu, unormowane w art. 6 k.c., art. 232 oraz w przepisach szczególnych, a obejmujące ciężar twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności, które w świetle art. 227 mogą stanowić przedmiot dowodu. Instytucja ciężaru dowodu spełnia dwie zasadnicze funkcje: dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady kontradyktoryjności oraz określa wynik merytoryczny sporu w sytuacji, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Co do zarzutu naruszenia art. 227 kpc należy wskazać, że zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 2.03.2014 r. wydanym w sprawie I PK 236/13 (LEX nr 1646076) art. 227 k.p.c. określa jedynie, jakie fakty są przedmiotem dowodu (istotne), i uprawnia sąd do selekcji zgłoszonych dowodów w wyniku przeprowadzonej oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć. W rezultacie twierdzenie, że art. 227 k.p.c. został naruszony przez sąd rozpoznający sprawę jest uzasadnione tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sprawy, bądź gdy sąd odmówił przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, wadliwie oceniając, iż nie mają one takiego charakteru.

Z kolei zgodnie z art. 232 kpc strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w tym przepisie sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału" (a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności - por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1966 r., II CR 423/66, OSNPG 1967, nr 5-6, poz. 21; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382; uzasadnienie

postanowienia SN z dnia 11 lipca 2002 r., IV CKN 1218/00, LEX nr 80266; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1256/00, LEX nr 80267). Jak ujmuje się w literaturze, moc dowodowa oznacza siłę przekonania uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych na potwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń na temat okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wiarygodność zaś decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę. Ramy swobodnej oceny dowodów muszą być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Poprawność rozumowania sądu (sędziego) powinna być możliwa do skontrolowania

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że Sąd Rejonowy dokonał swobodnej oceny dowodów w ramach art. 233 § 1 kpc a Sąd Okręgowy nie dopatrzył się w sędziowskiej ocenie materiału dowodowego żadnych uchybień. Nie doszło również do obrazu art.233 § 1 kpc. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że swobodna sędziowska ocena dowodów może być podważona jedynie wówczas, gdyby okazała się rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (por. wyrok z dnia 18 lutego 1997 r., II UKN 77/96, OSNAPiUS z 1997r., nr 21, poz.426, lub wyrok z dnia 27 lutego 1997r., I PKN 25/97, OSNAPiUS z 1997 r., nr 21, poz. 420), co w ocenianej sprawie nie występuje i Sądowi I instancji takiego zarzutu postawić nie można.

Jak wynika z dokumentów zgromadzonych przed organem rentowym- miejscem prowadzenia działalności przez ubezpieczonego - jest jego miejsce zamieszkania i tam też doszło do wypadku. Pozwany nie podnosił żadnych okoliczności wyłączających prawo ubezpieczonego do świadczeń np. naruszenie przez niego przepisów bhp czy działanie pod wpływem alkoholu. Jedyne zarzut dotyczył tylko tego, że w magazynie nie było części, którymi ubezpieczony handlował bo sprzedawał je przez internet. Okoliczność realizowania tej działalności w znaczącej części przez internet jest okolicznością bezsporną i ubezpieczony temu nie zaprzeczał ale jednocześnie, jak wyjaśnił ubezpieczony, kupowane części samochodowe przechowywał w posiadanym magazynie i to właśnie okna na tym magazynie uległy uszkodzeniu w czasie gradobicia a ubezpieczony zamierzając usunąć te uszkodzenia wszedł na drabinę, z której następnie spadł doznając urazów potwierdzonych dokumentacją medyczną.

Pozwany w apelacji zarzucał Sądowi I instancji, że nie przeprowadził postępowania dowodowego co do ustalenia, że ubezpieczony w magazynie gromadził rzeczy, którymi handlował m.in. nie przesłuchał świadka, stażysty, który odwiózł także ubezpieczonego do szpitala. Należy jednak wskazać, że pozwany także takich wniosków w postępowaniu przed Sądem Rejonowym nie składał mimo, że posiadał wiedzę o stażystce. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12.03.2015 r. (II PK 114/14, LEX nr 1678071) stwierdził, że nieuprawniona jest teza, że to sąd ma wyprzedzać stanowiska stron i z urzędu prowadzić postępowanie dowodowe. Stałoby to w sprzeczności z zasadą kontrydiktoryjności procesu. Zasada ta obowiązuje również przed sądem pracy, który także nie prowadzi postępowania dowodowego z urzędu.

Reguły dowodzenia w procesie cywilnym (art. 232 k.p.c.) zobowiązują strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne. Zasada ta znajduje także zastosowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, których przedmiotem są odwołania od decyzji organów rentowych (tak SA w Lublinie w wyroku z 13.05.2015 r., III AUa 252/15, LEX nr 1712678). Ponadto niczym nieusprawiedliwiona bezczynność strony w zakresie inicjatyw dowodowych przynieść może ujemny dla niej skutek związany ze stanem nieudowodnienia powoływanych faktów. W ocenie Sądu Okręgowego z taką sytuacją mieliśmy do czynienia w niniejszym postępowaniu, gdy bierna postawa pozwanego w zakresie postępowania dowodowego nie może skutkować skutecznym dowodzeniem, że Sąd I instancji w niewłaściwy sposób ocenił zgromadzony materiał dowodowy lub nie dopuścił dowodów z urzędu. Dla skuteczności zarzutu popełnienia przez sąd pierwszej instancji błędu w ustaleniach faktycznych nie wystarcza stwierdzenie o ich wadliwości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów (tak SA w Lublinie w wyroku z dnia 11.08.2015 r., VACa 92/15, LEX nr 1771488). Jedynie w sytuacji, kiedy brak jest logiki w wianowaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej

albo przeczy zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych związków przyczynowo-skutkowych, tylko wtedy przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

Wobec powyższego, nie znajdując podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji i z braku przyczyn branych przez Sąd pod uwagę z urzędu, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację.

SSR(del.) Anna Grażewska-Bicka SSO Ewa Michalska SSO Iwona Wysowska